

T i s z a s z a l k a
Önkormányzati Képviselő-testület
32/2004. (IV. 19.) K.
h a t á r o z a t a

A településszerkezeti terv jóváhagyásáról.

Képviselő-testület:

Tiszaszalka település igazgatási területére vonatkozó Településszerkezeti Tervét megtárgyalta és azt jóváhagyta a következők szerint:

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Tiszaszalka településének

TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE

1. A TELEPÜLÉS TÉRSÉGI SZEREPKÖRE

A település térségi szerepköre jelenleg meghatározó, mivel az alapfokú képzést, kulturális, egészségügyi szolgáltatásokat a település oldja meg.

A tervezett ipari park azonban jobb feltételeket fog teremteni a térségi szerepkör bővüléséhez, amennyiben sikerül nagyobb létszámot foglalkoztató üzem térségbe vonzása. Amennyiben az M3 autópálya barabási kivezető szakasza is megvalósul, a település elérhetősége javulni fog és a helyben foglalkoztatás növekedésének lesz esélye, ami túlmutathat Tiszaszalka településen is.

2. TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV LEÍRÁSA

A település állandó népessége 1014 fő.

Tiszaszalka település településrendezési terv szerkezeti terve meghatározza a település beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területeinek terület felhasználását, a település távlati fejlesztési lehetőségeit. A beépítésre szánt területek bővítése a terv belterületbe vonási elhatározásai figyelembevételével történhet. Belterületbe vonásra kerülnek a tervben belterületi határokkal jelölt (régi és új belterületi határozatok közötti) Lf (döntően) K, Gip, Gksz, Vt, Z, EV területek. A település igazgatási területe: a terv a település igazgatási területének határait nem változtatja meg.

A település nem lakóterületi övezeteit a szerkezeti tervben is jelölt módon kell kialakítani.

Ezek az övezetek: Vt, K, Gksz, Gip, Z.

A terület felhasználásban történő változások a szerkezeti terv módosítása nélkül nem hajthatók végre.

Tiszaszalka település külterületeinek legjelentősebb része mezőgazdasági terület és erdőterület, melyek beépíthetőségét a HÉSZ-ben kell szabályozni. Amennyiben a település szabályozási terve és a helyi építési szabályzat nem, vagy lényegesen később kerül rendeletileg elfogadásra, az előbbiekre az OTÉK előírásait kell alkalmazni.

A település infrastruktúrális és közlekedés fejlesztését a szerkezeti terv elhatározásai szerint lehet előírni. A terv fontos része a magasabbrendű közlekedési hálózathoz történő csatlakozás, ami a településfejlesztést erőteljesen befolyásolhatja, ezért ezeket a közúti és vasúti kapcsolatokat, fejlesztésüket előtérbe kell helyezni, mint ahogyan a szennyvízelvezetés és hulladékkezelés kérdését is. Tiszaszalka település esetében a szennyvízelvezetést a Tisza folyó közvetlen közelsége is indokolja, de a környezetvédelmi szempontok mellett a szolgáltatási színvonal folyamatos emelése a hazai és EU normák figyelembe vétele is lényeges mérlegelési szempont. A megyei területrendezési terv a hulladékkezelés jövőbeni megoldását korszerű regionális kezelőtelepek létesítésével kívánja megoldani. Tiszaszalka település a terv szerint a Vásárosnaményi körzethez fog tartozni, amit a fejlesztési elhatározások során érvényesíteni kell.

A szerkezeti terv táj- és környezetvédelmi elemeket is tartalmaz. Védettség kategóriájától függetlenül természeti, természetvédelmi területeket csak a Természetvédelmi Hatóság hozzájárulásával lehet beépíteni. Tiszaszalka település igazgatási területét jelenleg tájvédelmi körzet nem érinti. Amennyiben távlatban hasonló övezet az igazgatási területen központilag kijelölésre kerül, annak használatát és a beépítésére vonatkozó elveket a tájvédelmi, vízvédelmi területek hasznosítását a vízvédelmi hatósággal kell egyeztetni, még az erdőtelepítési szándékokat illetően is. A mezőgazdasági területek használatánál figyelembe kell venni a szerkezeti leírásban rögzített környezetvédelmi szempontokat. A beépítésre szánt területeken a következő szintterület sűrűségi paramétereket kell alkalmazni; $L_f.0,3$; $V_t.1,5$; $G_{ksz}.1,5$; $G_{ip}.1,5$; $K.1,0$. A beépítésre szánt területek egyéb előírásaira a szabályozási tervek és HÉSZ előírások vonatkoznak. Szabályozási tervet a települési belterület egészére, vagy egy-egy területére kell készíttetni, illetve a település külterületeire.

A szerkezeti terv felsorolt elemeit a beépítésre szánt területek településrendezési, szabályozási terveinél figyelembe kell venni, mert az alátámasztó munkarészek a lehetséges megoldásokat is tartalmazzák.

A település szerkezeti terve a településrendezési terv fontos része, ahol fel vannak tüntetve olyan fejlesztési elképzelések is, melyet a terv távlatán túli időszakban fognak megvalósítani. (területek belterületbe vonása, erdősítési programok, turisztikai elképzelések; a szükséges infrastruktúrák.)

Az un. mikroklimatikus viszonyok javítása érdekében erdősávok létesítését (legalább 2-300 m szélességben) az uralkodó széliránynak megfelelő (pl. É-i szél esetében a belterület határától É-ra lévő külterületen) oldalon kell előírni.

Tervezett erdőterület: 066/1; 0135/3; 0131; 0129; 0122; 0120; 01118; 0115; 0111; 0106; 0113; 0125/1; 0127; 0133;

Tervezett új vízfelület: nincs, ilyenek létesítését a Vízügyi Igazgatósággal kell egyeztetni.

Funkcionális szempontok:

A beépítésre szánt területekkel összefüggő intézkedések, elhatározások:

A település lakóterületeinek bővítéséhez bevonásra kerülnek a szerkezeti terv által megjelölt, illetve a meglévő és a tervezett (új) belterületi-határok közötti területek. Beépítésre nem szánt területen gazdasági célú hasznosításra kijelölésre került a szerkezeti terven az G_{ip}. jellel jelölt terület

A szintterület sűrűség értékeket az OTÉK előírásokkal szemben a megadott mértékig csökkenteni lehet. Belterületen lényeges szerkezeti változás nincs. Megjelölésre kerültek a belterületi határmódosítások, a különböző övezetek, a védett művi értékek, a területfelhasználás módja, mértéke.

A beépítésre nem szánt területek területfelhasználását a szerkezeti terv szerint kell előírni. A mezőgazdasági területek beépíthetőségét a Helyi Építési Szabályzatban vagy ha ilyen készül külterületi szabályozási tervben is rögzíteni kell. A terv megjelöli az igazgatási terület fontosabb úthálózatát, kapcsolódási pontjait és csomópontjait, a közműcsatlakozásokat és műtárgyait, védőtávolságokat és védőterületeket (pl. vízvédelmi terület), a helyi és magasabbfokú természeti és táji védetség elemeit, a felszíni vizeket és műtárgyakat, a meglévő és tervezett erdőterületeket. Természeti területeket más módon hasznosítani, vagy beépíteni csak a természetvédelmi hatóság engedélyével lehet. A szerkezeti tervnél a magasabbrendű tervek előírásait is alkalmazni kell (jóváhagyásukat követően). A gyepterületeket természeti területként kell kezelni, helyi védelemmel.(országos védelem esetén át kell sorolni)

3. MŰVI ÉRTÉKVÉDELEM

Településeink településképi karaktere az elmúlt évtizedekben kedvezőtlenül változott, a legtöbb esetben a jellegtelenség irányában. A megyei építészeti értékekben gazdag volt, de a sorozatos átépítések révén a legtöbb településen alapvetően megváltozott a helyzet. Az eredeti lakóházaknál az alaprajzi elrendezések is a népi hagyományokat követték (pitvar – szabadkéménnyel, ház. alsóház, hátsó fűstház, ... stb.) a falazatok gyakran faváz, vagy tapasztott sövényfalas kivitelben készültek.

Az előbbiekre figyelembe vételével művi értékvédelmi vizsgálatot kell végezni, eredményét helyi rendelettel szabályozni.

A település egykori (80-as évek), jegyzékben szereplő népi lakóházai, értékei ezek a gyakorlatban már nem léteznek. Az egyéb értékekre helyi értékvédelmi rendeletet kell alkotni.

4. TÁJRENDEZÉS - TÁJVÉDELEM

Tiszaszalka település a beregi-sík földrajzi kistérség része, melynek jellemzői a következők:

TSZF-i magasságingadozás:	106-129 0m
Relatív relief:	1,5 m/km ²
Csapadék évi mennyisége:	630-660 mm
Ariditási index:	1,07-1,12
Uralkodó szélirányok:	É(DK,DNY)
Napfénytartam évi mennyisége:	1950 óra
Rétegvízhozam:	1,0-1,5 l/p.km ²
Talajvízmélység	2-4 m
Jellemző erdőtársulások:	fűz-nyár, valamint tölgy-köris-szil ligeterdő (a kistájban)

A természeti és táji környezet azt kívánja, hogy a térségben honos fajok megmaradjanak és nem gazdasági célú telepítéseknél lehetőleg ezek kerüljenek ültetésre. Fontos természeti érték a ligetes erdő, bizonyos gyepterületek, ártéri területek, holtágak – morotvák, faállománya miatt védett, vagy védelemre javasolható erdőterületek. Ezek közül Tiszaszalka település igazgatási területén a következők találhatók: exlege védett csatorna (064/1,2; 079), nagyobb összefüggő gyepterület. Funkcionális okokból visszatérve az erdőtelepítésre, meg kell jegyezni, hogy új erdők telepítése során a következőket kell mérlegelni:

1. Település mikroklimatikus viszonyainak javítása (erdőfoltok, sávok, erdőterületek az uralkodó szélirányok és a beépítésre szánt területek között).
2. Rossz minőségű, alacsony aranykorona értékű területek erdőgazdasági célú hasznosítása.
3. Előbbihez hasonló területek talajjavítása.
4. Erdőtelepítések turisztikai célokkal.
5. Erdőtelepítések ártéri területeken, védelmi célokkal.
6. Erdőtelepítések védelmi célokkal, erdőfoltok – sávok – erdőterületek formájában; vizuális, lég- és egyéb szennyező hatások mérséklésére, vagy kiküszöbölésére (vizuális takarás, közlekedés okozta légszennyezés, zavaró hatású üzemek véderdős telepítése).
7. Kutatási célú telepítések.
8. Gazdasági célú telepítések.

9. Ökológiai célú telepítések (pl. kisebb erdőfoltok nagyobb – összefüggő erdőterületté alakítása).
10. Átmeneti területhasznosítás.

A tájvédelem része, hogy mezőgazdasági és erdőterületen anyagkitermelőket nem lehet létesíteni környezeti hatástanulmány nélkül, illetve nem lehet 0,5 ha-nál nagyobb felületen tereprendezést előírni. Nem működő élővízfolyásokat rehabilitálni kell. Nedves élőhelyeket megszüntetni nem lehet. Tartósan vízállásos területeken mérlegelni kell tározók létesítésének lehetőségét is. A lefolyástalan vízfelületeknél (ide értve holtág maradványokat is) gondoskodni kell az egészséges vízháztartásról (utánpótlás, elvezetés). Nyomvonalas közlekedési létesítmények (bármely kategóriájú) mellett fásításokat, fasorok telepítését kell előírni, ami nemcsak környezetvédelmi, hanem tájbaillesztési szempontból is fontos.

Az előbbieket azért kell rögzíteni, mert a szerkezeti terv léptékénél fogva nem minden esetben alkalmas az intézkedések jelölésére.

TÁJRENDEZÉSI BEAVATKOZÁSOK:

Ilyen pozitív beavatkozás a felsorolt területekkel történő erdőterület bővítések, bizonyos gyepterületek (nagyobb összefüggő) védelme, továbbá az egyéb javasolt természeti területek. Ilyen típusú beavatkozás, ami alapvetően megváltoztatná a táj jellegét nincs. Amennyiben az M3-as említett autópálya szakasza megvalósulna, környezetében erdő, de legalább kísérő erdősáv kialakítása indokolt.

5. KÖRNYEZETALAKÍTÁS – KÖRNYEZETVÉDELEM

A településrendezési terv szerkezeti terve a **területfelhasználási** lapon jelöli a meglévő és tervezett beépítésre szánt területeket. Területbővítéseket lakóterületek miatt is elő kellett írni. A meglévő beépítésre szánt területeken a belső intenzitás növelés nem minden esetben kedvező (pl. tömbfeltárás), az életmód, életvitelhez kapcsolódó jelentősebb teleknagyság igények miatt.

A **felszíni vízvédelem** megkívánja, hogy a természetes vizektől számított 1000 m-en belül kerülni kell a vegyszerek alkalmazását. Folyóink Tiszaszalka település igazgatási területét a Tisza révén érintik. A vízvédelem miatt fontos, hogy a kisebb léptékű vízfolyások, csatornák mentén hasonló védekezésre kerüljön sor. A település felszíni vizei: Tisza-folyó, a jelölt exlege csatornák. A nagyobb vízfolyások töltések közötti ártereit, a kisebbek (pl. vízelvezető csatornák) medertől számított 10-10 m-es sávját **vízüvédelmi, illetve vízgazdálkodási területté** kell minősíteni. Jelentősebb vízfolyásoknál ez a terület 50-50 m (partvonalától számítva), állóvizeknél 100 m (természeti területen).

Talajvédelem szempontjából a talajerózió jelenti a legnagyobb veszélyt, és ide kell sorolni a megyében létező defláció okozta károsodásokat is. Az MTR megjelölte ezeket a területeket. Ellene elsősorban erdő, v. gyeptelepítésekkel lehet védekezni, különösen olyan alacsony aranykorona értékű területeken, ahol az agrárművelés már gazdaságtalan. Az erdő, ha átmeneti is, megjavítja a meglévő talajszerkezetet, azt kötött erdőtalajjakká alakítja. Ilyen esetekben csak és kizárólag gazdasági erdő célszerű előírni olyan fajtákkal, melyeknek gazdasági haszna egyértelmű és nem védettek. Defláció szempontjából a település igazgatási területe nem érintett.

A talajhoz kapcsolódóan vannak olyan területek (lásd MTR), melyek gyors leszivárgás idejűek. Ezeken a területeken a szennyvízelvezetés és a szakszerű hulladéktárolás prioritást kell, élvezzen. A megyei szennyvízelvezetési program ezt a követelményt figyelembe veszi.

Tiszaszalka település esetében a leszivárgás nagyobb, mint 100 év, így kiemelt védelem nem indokolt.

Ez a **vízbázis védelem** nem azonos a védőidommal (pl. vízkivételi helyek) ellátott víz bázis védelemmel.

A **levegőtisztaságvédelmi kategóriát** a szerkezeti terv megjelöli; védett-..... kategóriában. A közlekedés okozta levegőszennyezés elleni védelem hatásos eszköze az erdősáv telepítések előtérbe helyezése, ahol a belső sávban a porszennyezést jól tűrő fajták telepítését kell előírni.

Ilyenek: a bálványra, ezusra, csörgőfa, eper- és a nyárfa. Ezeket különösen a nagyobb átmenő forgalom esetén kell tervezni, lehetőleg az adott beruházás keretei között (gyorsforgalmi út, főút, országos mellékút). Jelölésük a szerkezeti terven a léptékből eredően nem lehetséges. Ez a tervszerű, struktúrált erdőtelepítés.

Fontos, hogy az épített környezet és a természeti környezet egyensúlya megfelelően alakuljon. Kisebb településeknél is lényeges, hogy a zöld környezet jó arányokat képviseljen. Kerülni kell a telkek elaprózódását, mert az fokozza a beépítési intenzitást, másrészt törekedni kell az összefüggő zöldterületek tervszerű alkalmazására. Ilyenek a belterületi erdők, temetők, közparkok.

6. TELEPÜLÉSI INFRASTRUKTÚRÁK

(szakág leírások)

a.) Közlekedés

Tiszaszalka település a 41 számú magasabbrendű utakhoz kapcsolódik. A szerkezeti terv feltünteti a meglévő és tervezett utak hierarchiáját. Az MTR a település tágabb környezetében új magasabbrendű utat is tervez (M3). A település vasútállomással nem rendelkezik. Vasúti fejlesztés a terv távlatában nem várható. Fontos, hogy a településrendezési terv a kialakult helyzet mérlegelésével állapítsa meg a közlekedési utak területét, szabályozási szélességeit. Ennek ellenére előfordul, hogy a szélesség vagy útkorrekciók miatt bontást kell előirányozni, de el kell fogadni, hogy mindez a település érdekében a közbiztonság javára történik. Az igazgatási területen egyéb jelentős közlekedés strukturális változást nem tervezünk.

Közlekedés szakági leírása mellékelve.

b.) Közművesítés (vízi és energia közművek)

A szerkezeti terv tartalmazza a meglévő és tervezett közművek csatlakozó gerinc elemeit és műveit. A település szennyvíz kivételével minden

közművel ellátott. Különösen szennyvízelvezetés esetében, folyamatosan bővíteni kell a rákötések számát, a lakosságot érdekeltté téve a szolgáltatáshoz kapcsolódásban. Ez azért is fontos, mert az egyedi elhelyezkedések nagy %-a környezetszennyező megoldású (nem zárt, hanem szikkasztó). A további gázközmű fejlesztések, rákötések szorgalmazása a település levegőszennyezésének mérséklése szempontjából lényeges. Fontos, hogy a megjelölt villamosenergia továbbító rendszereknél a szerkezeti tervben jelölt védőtávolságot be kell tartani. A beépítésre szánt területeken már a 20 kV-os légkábeleket is ki kell váltani. Ilyen légvezetékek alatt az előbbi kiváltás elmaradása esetén építési tilalmakat kell elrendelni.

Az **árvízvédelem** állami feladat, így a védelmi tervek elkészítése és betartásán túl más intézkedésekre nincs lehetőség. Ettől függetlenül szorgalmazni kell a települések összefogásával a védmű rendszerek biztonságos megerősítését. A belvízvédelemhez önkormányzati feladatok kapcsolódnak. A megyében elfogadható színvonalú belvízelvezető rendszer működött a rendszerváltást megelőző időszakban. Ismételten fel kell mérni és helyre kell állítani a belvízelvezető csatornák, árkok rendszerét. A belvízveszély (előntés) és a mélyebb fekvésű területek állandó, vagy provizórikus vízállása csak ebben az esetben szüntethető meg. Ehhez tartozik a felszíni vízelvezető rendszer kiépítése, illetve annak befejezése is. Ezek fenntartásával összefüggő állampolgári feladatokat javasoljuk helyi rendeletbe foglalni.

Vízi közművek szakági leírása: mellékelve.

Energia közművek szakági leírása: mellékelve.

c.) Hírközlés

A távközlés Tiszaszalka település esetében vezetékes rendszerrel van megoldva, a település a távhívó hálózatba van kötve. A kedvezőtlen tapasztalatok alapján szorgalmazni kell a meglévő RRL rendszerek megszüntetését, illetve kiváltását. Az üvegszáloptikás rendszer gerinchálózati befejezése. Ez fogja jelenteni az igazán korszerű megoldást, mert ezáltal nemcsak gyors és megbízható telefonellátás hozható létre, hanem más,

korszerű adatátvitel kiépítése is (TV, számítógépes, ... stb.). A település vezetékes előfizetőinek száma: 250, mobiltelefonok száma: 300 db. A TV vételi lehetőségeket a tokaji átjátszó biztosítja, valamint a fehér-gyarmati adóállomás megépítése. Az ellátatlan, gyenge vételi viszonyú területek besugárzása valószínűleg csak egy új, nagy hatósugarú műsor-szóró megvalósításával lehetséges, ami a település közigazgatási területét nem érinti (Kábel tévé kiépítésével)

Szakági leírás: *mellékelve.*

7.) NÉHÁNY TOVÁBBI FUNKCIONÁLIS SZEMPONT: (területfelhasználási egységek tagozódása)

A beépítésre szánt területekkel összefüggő intézkedések, elhatározások: A település lakóterületeinek bővítéséhez bevonásra kerülnek a szerkezeti terv tervén megjelölt tömbjei.

Beépítésre nem szánt területen gazdasági célú hasznosításra kijelölésre került: néhány korábbi, illetve meglévő tsz major területe. A település igazgatási területének változása: az igazgatási terület nem változik egyetlen település irányában sem.

A beépítésre nem szánt területek területfelhasználását a szerkezeti terv szerint kell előírni. A mezőgazdasági területek beépíthetőségét a Helyi Építési Szabályzatban kell rögzíteni, vagy külterületi szabályozási tervet készíteni

Tiszaszalka település demográfiai struktúráinak változása jelenleg nem utal a dinamikus népesség növekedésre, de a hosszútávú tervezés miatt feltételezni kell a gazdasági növekedésből származó fejlesztési igények kialakulását.

Népességváltozás: 1949-1997: 1114-866, a csökkenés azonban mára inkább stagnált és folyamatos növekedés várható.

A gazdasági szerkezet jelenleg az agrártermelésen túlmenően néhány gazdasági és szolgáltató szervezeten alapul. Ilyen gazdasági szervezet: Baromfi-Coop, Suller Kft, Agro-Varsány, és Hungarolúd Kft, SIBA Bt. Beregszöv Kft, Szűcs és tsa Bt. Szalkó Bt.

A település népességmegtartó képességének növeléséhez feltétlenül fontos, hogy a térségben további foglalkoztató üzemek jelenjenek meg, melyhez a szerkezeti terv lehetőségeket biztosít. Erre reményt adnak a megyei tervben megjelenő gazdasági övezetek. Tiszaszalka település a záhonyi övezethez strukturálódhat.

A településszerkezeti terv funkcionális intézkedései:

- lakóterületi tartalék lehetőségek biztosítása
- teljes közművesítés
- erdősítési program
- V_t területek biztosítása
- foglalkoztatás bővítés lehetőségeinek megteremtése
- települési arculat formálás
- természeti területek védelme
- környezetvédelmi intézkedések
- település helyi és műemlékvédelem
- közlekedésbiztonság
- a magasabbfokú tervekhez történő illeszkedés
- környezeti ártalmak csökkentése, megszüntetése
- települési karakterek megőrzése
- lakóterületi intenzitás meghatározása
- kommunális feladatok
- védelmi területek kijelölése
- turisztikai célú hasznosítások

(tömörített, hivatalos válasz a településfejlesztési koncepció elhatározásainak teljesíthetőségére)

Határozatot kapja: Országos Tervtár Budapest

BM Észak-Alföldi Területi Főépítész Iroda Debrecen

Felelős: polgármester
körjegyző

Tiszaszalka, 2004. április 19.

Lapos István
polgármester

Pampuchné Kázmér Irén
körjegyző

Közlekedés

A település országos közúthálózatba tartozó útja a 4113 sz. Mándok - Lónya -Tarpa Összekötő út , mely a községet északi irányból közelíti meg és keleti irányban hagyja el.

Forgalmi utak: József Attila-; Petőfi Sándor- ; Bajcsi Zsilinszki út.

Gyűjtő út: Petőfi S. út. Bajcsy-Zs. u. Ady E. u.

A jelentősebb forgalmat lebonyolító forgalmi ut prognosztizált forgalmi adatai 2010, 2020 és 2030 években az alábbiak szerint alakul.

Közut száma, neve	2010		2020		2030	
	ÁNF (Ej/n)	MOF (Ej/s)	ÁNF (Ej/n)	MOF (Ej/s)	ÁNF (Ej/n)	MOF (Ej/s)
4113. Mándok-Lónya-Tarpa ök út	1744	174	2112	211	2261	226

A prognosztizált forgalmi adatok alapján megállapítható, hogy a település belterületi útjai – irányonként 1-1 forgalmi sávval számolva - a távlati forgalom számára is megfelelnek.

Tömegközlekedés

A közuti tömegközlekedési igényeket a Szabolcs Volán Rt. autóbuszai elégítik ki.

munkanapokon : 13
szombati napokon : 8
munkaszüneti napokon : 4 járatpár érinti a települést.

Autóbusz- megállóhelyek a az alábbi helyeken találhatók :

Bajcsy Zsilinszki ut 28 sz. alatt mindkét irányban,
Petőfi Sándor út 53 sz „ „ „
Polgármesteri hivatal előtt „ „ „

A távlati forgalmi adatok, valamint az autóbuszjáratok száma alapján nem indokolt, de az utazások kultúráltsága és biztonsága érdekében a terv autóbuszvárók, autóbuszleállóságok, burkolt le- és felszállóhelyek, valamint a megállóhelyekhez csatlakozó gyalogjárdák kiépítését javasolja.

Kerékpáros forgalom

A település belső úthálózatának kialakítása és forgalomnagysága távlatilag is alkalmas a kerékpáros forgalom lebonyolítására.

Az országos kerékpárút hálózatfejlesztés irányterve tartalmazza a Tisza árvédelmi töltésén vezetett kerékpárút nyomvonalat, melyhez csatlakozva a település az országos törzshálózatba bekapcsolható. A 4113-as jelű ök. úton a jelenleg mért kerékpáros forgalom nagysága 142 jármű /nap.

Gyalogos forgalom

A helyi gyaloglási igényeket gyalogjárdák biztosítják.

A gyalogjárdák minimális szélességét mintakeresztszelvények mutatják be. Gondos kialakítást igényel a gyalogos forgalomáramlat forgalmi csomóponton történő átvezetése.

Parkolási lehetőségek vizsgálata

A gépjárművel való ellátottság telítettségi értékeként országos átlagban 1000 lakosra vonatkoztatva az alábbi gépjárműszámok vehetők alapul:

személygépkocsi	430
motorkerékpár	20
autóbusz	3,5
tehergépjármű	25

A hosszú és nagytávú ütemben az érvényben lévő parkolási normák szerint szükséges a parkolóhelyek számát biztosítani.

Gépjármű üzemi létesítmények

Személygépkocsi szervíz és üzemanyagöltő állomás igény a várható gépkocsiszámtól függ.

Figyelembevétel a lakosság változását, valamint hosszú távon a motorizáltságot, a gépkocsállomány alakulása a következők szerint várható

	mértékegység	2010	2020	2030
lakosság	fő	1028	1030	1040
motorizáltság	szgk/1000 l	279	387	430
gépkocsiszám	db	287	398	450

A szervíz igényre 20 m-óra /év/szk iránynormát figyelembevétel az összes szervíz igény 2010-ben 5740-, 2020-ban 7960-, míg 2030-ban 9000 munkaóra.

Üzemanyagöltő állomás kútoszlop igényt illetően, ha 16 órás nyitva tartás mellett egy kútoszlop 300 szgk-t szolgál ki és a gépkocsik hetente átlagosan egy alkalommal tankolnak, továbbá a különféle kútoszlopok kihasználtsága 60 %-os, akkor 2010 -ben és 2030-ban egyaránt 1-1 kútoszlop elegendő.

Szabályozási terv

Az OTÉK előírásai szerint országos mellékútnál $K_2 = 30$ m, helyi gyűjtőútnál 22 m, míg lakóútnál 12 m területet kell szabadon hagyni.

A meglévő értékes beépített területek miatt a K_2 és K_3 kategóriájú utak esetében az előírtnál kisebb szabályozási szélességek biztosíthatók, ugyanakkor a közúti mintakeresztszelvényeket úgy alakítottuk ki, hogy azok a szabályozási szélességeken belül biztonsággal elférjenek és elegendők a hosszútávon jelentkező forgalom biztonságos lebonyolítására.

Nyíregyháza, 2002.12.16.

Szabó József

ENERGIAELLÁTÁS

1. Elektromos energia

1.1. Általános szempontok

Tiszaszalka településrendezési tervében tartalék lakóterületek, tartalék intézményi, kereskedelmi, ipari és gazdasági területek kialakítása és fejlesztése kerül megtervezésre, melyek energiaellátását biztosítani kell.

A fejlesztések energiaellátása egyrészt a meglévő kiefeszültségű hálózatról, nagyrészt azonban új építendő kiefeszültségű hálózatokról oldható meg. A fejlesztések többsége általában a belterületi határon kívül helyezkedik el, ezért több helyen új 20 kV-os leágazások és új OTR transzformátorállomások létesítése is szükséges, melyről indított kiefeszültségű hálózatok biztosítják az energiaellátást.

A rendezési terv készítésénél a lakások teljesítménye 5,5 kW-al (1x25 A) lett figyelembevéve, míg a kereskedelmi, gazdasági területeknél a tervezett energiaigénnyel számoltunk.

1.2. Petőfi S. utca nyugati folytatása

Az utca É-i oldalán tartalék gazdasági terület 30 kW igénnyel és tartalék lakóterület 12 telekkel van tervezve.

A tervezett fejlesztés energiaellátását a közeli Petőfi utcai VOTR 20/250 tip. transzformátorállomás gépcseréjével lehet megoldani, a jelenlegi 160 kVA teljesítményű transzformátort 250 kVA-ra kell cserélni. További teljesítményigény növekedésnél az állomás OTR 20/400 tip.-ra történő átépítése indokolt.

A transzformátorállomásból új kiefeszültségű hálózat létesítése szükséges terv szerint 450 fm hosszban (3×95^2).

1.3. Tanácsköztársaság u. Ny-i folytatása és csatlakozó új utca É felé

Az utca folytatásának D-i oldalán 20 kW igénnyel tartalék kereskedelmi terület, valamint 12 db telek kialakításával tartalék lakóterület van tervezve.

Az É-i oldalon 21 db telekkel tartalék lakóterület kerül kialakításra. Terv szerint É felé új rövid utca nyílik a felette haladó utca összekötésére, melynek mindkét oldalán 7-7 db, összesen 14 db telekkel tartalék lakóterület létesül.

Problémát okoz a területet ÉK-DNY irányban átszelő 20 kV-os gerincvezeték, melynek hatását az alábbi módokon lehet kivédeni:

- 1.) 9-10 db lakásnál építésügyi előírások alkalmazása – hosszú előkert kialakítás, részbeni beépítési tilalom.
- 2.) A meglévő 20 kV-os légvezeték kiváltása, a létesítendő új utca nyomvonalára átépítése a hálózat berendezés Ady E. u. és Petőfi S. u. kereszteződése között. Ez 350 fm új hálózat kiépítését is jelenti, a terven ez a változat került feltüntetésre.
- 3.) A problémás részen a légvezeték földkábelrel való cseréje.

A felsorolásnak megfelelően nő a megoldások költsége.

A megoldások közül a szolgáltató és a beruházó érdekeit is figyelembe vevő, lehetőleg gazdaságos megoldás választandó.

A terület ÉNy-i részén rövid szakaszon áthaladó 20 kV-os hálózat kiváltása nem indokolt, mivel csupán 3 db telken kell építésügyi előírást alkalmazni. (1B jelű területen).

A tervezett fejlesztések energiaellátásához a 20 kV-os hálózat és patak keresztezésénél a terven jelölt helyen rövid leágazással új OTR 20/400 tip. transzformátorállomás létesítése szükséges, melyről új kisfeszültségű hálózat építendő.

A kisfeszültségű hálózat hossza Ny felé 350 fm, K felé 150 fm, mindkét hálózat 3×95^2 keresztmetszetű. Az É felé nyíló utcában építendő új hálózat 250 fm (3×50^2).

1.4. Ady E. u – Balázs E. u. kereszteződésétől Ny felé induló új utca

Az út D-i oldalán tartalék lakóterület 28 db telekkel, míg az É-i oldalon 35 db telekkel tervezett tartalék lakóterület kerül kialakításra.

A terület ellátásához az új utca és 20 kV hálózat metszéspontján – terv szerint- rövid leágazással 20/400 tip. OTR transzformátorállomás létesítendő, teljesítményigénynek megfelelő transzformátorral. Innen Ny-i irányban új kf. hálózat létesítendő 550 fm hosszban ($300 \text{ fm } 3 \times 95^2$, $250 \text{ fm } 3 \times 50^2$), míg K felé 200 fm hosszban (3×95^2) terv szerint.

1.5. Balázs E. u. Ny-i folytatása Ady E. útig és ezen út feletti párhuzamos új utca

Balázs E. u. Ny-i folytatása É-i oldalán 18 telekkel, D-i oldalán 11 db telekkel tartalék lakóterület van tervezve.

Ettől É-ra haladó új párhuzamos utca É-i oldalán 40 db telekkel tartalék lakóterület kialakítására kerül sor.

Az ellátás biztosításához új OTR 20/400 transzformátorállomás építendő rövid leágazással a területet átszelő 20 kV-os leágazóvezeték és új utca kereszteződésében terv szerint. Innen új terv szerinti kf. –hálózat létesítendő Ny felé 250 fm, (3×95^2) D felé 520 fm 3×95^2 , 200 fm 3×50^2) a terven jelölt vonalvezetéssel.

A 20 kV-os hálózat és leágazóvezeték így keresztezi a területet, hogy mindössze 3 db telken kell kis korlátozással járó építésügyi előírást kiadni.

1.6. Bajcsy Zs. utca ÉK-i folytatása új utca

Az úttól É-ra tartalék kereskedelmi és intézményterület 50 kW igény-
nyel és tartalék lakóterület 8 db telekkel, az úttól D-re 50 kW igény-
nyel tartalék gazdasági terület került tervezésre.

A fejlesztés ellátását terv szerint elhelyezett új OTR 20/400 Tip.
transzformátor biztosítja, melynek megtáplálását az út és 20 kV-os
gerinchálózat kereszteződésétől indított 150 fm-es 20 kV-os leágazó
vezeték biztosítja. Innen kf. hálózat építendő terv szerint, Ny felé 440
fm, (240 fm 3×95^2 , 200 fm 3×50^2) K felé 100 fm hosszban. (3×95^2)

1.7. Bajcsy Zs utca DK-i folytatása új utca

Az út É-i oldalán 10 db telekkel tartalék lakóterület továbbá tartalék
gazdasági terület 40 kW igény-nyel, míg a D-i oldalon ipari-gazdasági
terület három ütemben összesen 150 kW igény-nyel van tervezve.

A területet leágazó 20 kV-os vezeték keresztezi. A leágazás és új út
kereszteződésében rövid leágazással új OTR 20/400 tip. transzformá-
torállomás építendő igény szerinti géppel.

Terv szerint kisméretű hálózat létesítendő ÉNy felé 350 fm (250
fm 3×95^2 , 100 fm 3×50^2) DK felé 200 fm hosszban (3×95^2). Az így
kialakított kf. hálózatról É és D-i irányban további kf. hálózatok léte-
síthetők igény szerint.

További ipari igény növekedés esetén a Tsz területén meglévő FOTR
20/160 tip. állomás átépíthető OTR 20/400 tip-ra.

1.8. Műszaki adatok

Alkalmazandó tartóoszlopok és vezetékek:

20 kV-on:

Vb oszlopok:	B12 - 400 tip. és B12 - 1300 tip
Oszloptávolság:	70 - 80 m
Vezeték keresztmetszet:	3x50 mm ²
Földkábel esetén:	4x150 mm ² vagy 4x240 mm ² SZAMtKAtM

Kisfeszültségen:

Vb oszlopok:	B8,5 - 200 tip. B10 - 200 tip. B10 - 400 és B10 - 1300 iránytörésnél
Oszloptávolság:	35 - 45 m
Vezetékek:	3x95 + 95 + 10 ML - 30/95 mm ² Ald és 3x50 + 50 + 10 ML - 30/50 mm ² Ald
Közvilágítás:	70 W és 35 W-os Na, valamint 2 x 11 W-os kompakt égők.

- A teljes hálózat nullázott rendszerű, közvilágítási lámpatest az új hálózat minden oszlopára szerelendő.
- A tényleges megvalósulás előtt az energiaigények újabb egyeztetéssel pontosítandók és az igénybejelentést az illetékes TITÁSZ Rt Üzemvezetősége részére kell leadni.
- A fejlesztések önerőből történhetnek, az áramszolgáltató az érvényben lévő rendeletek szerinti költséghányadot magára vállalja, jelenleg 30 %-ot.

1.9. Védőtávolságok

- 20 kV-os hálózatonál a szélső vezetéktől mérve mindkét irányban 5-5 méter a védőtávolság, kettős felfüggesztés esetén 2,5-2,5 méter.
- 750 kV-os távvezetéknel a védőövezet a szélső vezetéktől mérve mindkét irányban 40-40 méter.
- Az építési engedélyek kiadásakor a védőtávolságokat figyelembe kell venni és a biztonsági követelményeket, építésügyi előírásokat be kell tartani.

2. Földgázellátás

2.1. Általános szempontok

- Tiszaszalka – Lónya térségének földgázellátása a 90-es évek első felében került megvalósításra. A településeket a Gergelyugornya térségében haladó Összefogás nemzetközi gázvezetékre telepített 20 m³/óra kapacitású átadóállomásról látják el, nagyközépnomású hálózatra telepített gázfogadó állomásokon keresztül.
- A 8 bar nagyközépnomású DK 200 KPE P-10 jelű hálózat és a fogadóállomás jelenleg külterületen helyezkedik el, de a fejlesztések során tartalék gazdasági és tartalék lakóterületet érint, melyet a konkrét fejlesztéseknél tárgyalunk.
- A gázfogadó állomástól Tiszavid felé DK 160 KPE3 bar-os középnyomású gázelosztó gerincvezeték halad. A település többi utcájában DK 63 KPE elosztóvezeték lett kiépítve. A hálózatot a TIGÁZ Rt üzemelteti.
- A településrendezési terv szerinti fejlesztések földgázigényét a meglévő hálózat bővítésével, terv szerinti tovább építésével lehet kielégíteni.

2.2. Petőfi S. utca Ny-i folytatása

A területen $10 \text{ m}^3/\text{óra}$ földgázigénnyel tartalék gazdasági terület és 12 lakásos tartalék lakóterület létesül $12 \text{ m}^3/\text{óra}$ igénnyel. A tervezett fejlesztések földgázellátását a Petőfi S. utcán Tiszavid felé haladó DK 160 KPE 3 bar-os középnyomású gázelosztóhálózat biztosítja csatlakozó vezetékek kiépítésével.

2.3. Tanácsköztársaság utca Ny-i folytatása és É felé nyíló új utca

A Tanácsköztársaság u. Ny-i folytatásában $10 \text{ m}^3/\text{óra}$ gázigénnyel tartalék kereskedelmi terület és 33 db telekkel $33 \text{ m}^3/\text{óra}$ gázigénnyel tartalék lakóterület kerül kialakításra. Az utca É-i végén nyitandó új utcán 14 db telekkel $14 \text{ m}^3/\text{óra}$ igénnyel tartalék lakóterület van tervezve.

A fejlesztések gázigényének biztosításához új 3 bar-os középnyomású gázelosztóhálózat kiépítése szükséges terv szerint.

Csatlakozási pont a meglévő hálózathoz a Tanácsköztársaság útján meglévő DK 63 KPE gázelosztóhálózat végpontja.

Az új hálózat hossza Ny-i irányban 570 fm, É felé 350 fm, műszaki paraméterei: DK 63 PE 80/G SDR11.

2.4. Adv E u. – Balázs E. u. kereszteződésétől Ny felé induló új utca

Az új utca mentén 63 telekkel $63 \text{ m}^3/\text{óra}$ földgázigénnyel tartalék lakóterület van tervezve. A fejlesztés ellátását új gázelosztó hálózat kiépítésével lehet biztosítani, melyet terv szerint 720 fm hosszban kell kiépíteni DK63PE 80/G SDR11 minőségben. Csatlakozási pont a Balázs E. utca DK 63 KPE vezetékének meghosszabbítása

2.5. Balázs E. u. Ny-i folytatása Ady E. útig

A területen tartalék lakóterület van tervezve 29 telekkel 29 m³/óra gázigénnyel. A lakóterület ellátásához új középnyomású gázelosztóhálózat létesítése szükséges 370 fm hosszban, DK 63 PE 80/G SDR11 műszaki kivitelben. Csatlakozási pont a Balázs E. úton meglévő DK 63 KPE középnyomású gázelosztóhálózat meglévő végpontja.

2.6. Bajcsy ZS. E. utcából nyíló Balázs E. u. feletti párhuzamos új utca

Az új utca É-i oldalán 40 telekkel tartalék lakóterület létesül, melynek földgázigénye 40 m³/óra.

A fejlesztés gázigényének biztosításához új középnyomású gázelosztóhálózat létesítése szükséges 730 fm hosszúságban DK 63 PE G/80 SDR11 kivitelben.

Csatlakozási pont a Bajcsy Zs. E. utcán K felé haladó DK 160 KPE 3 bar-os gázelosztóhálózat terven jelölt pontja.

A fejlesztési területet É-D-i irányban keresztezi a Gergelyiugornyáról induló Lónya felé haladó DK 200 KPE 8 bar nagyközépnyomású gáz-hálózat, melynek védőövezete a vezeték mindkét oldalán 7-7 méter, védőcsőben vezetve 5-5 méter.

A vezeték 3 db sarki telket érint hátrányosan, ezért célszerű itt közpark kialakítása, mely funkciójában a tőle D-re meglévő közparkhoz csatlakozhat. A vezeték kiváltása indokolatlan a magas költség miatt.

2.7. Bajcsy Zs. utca ÉK-i folytatása – új utca

A területen 25 m³/óra gázigénnyel tartalék intézményi és kereskedelmi terület, 25 m³/óra gázigénnyel tartalék gazdasági terület és 8 db telekkel 8 m³/óra gázigénnyel tartalék lakóterület kerül kialakításra.

A fejlesztések gázellátásának biztosításához terv szerinti 730 fm hosszúságban 3 bar középnyomású gázelosztóhálózat létesítése szükséges DK 63 PE 80/G SDR 11 minőségben. Csatlakozási pont a Bajcsy Zs. E. utcán az előző fejlesztésekhez már kiépített DK 63 KPE hálózat terven jelölt pontja.

2.8. Bajcsy Zs. E. utca DK-i folytatása – új utca

A területen $80 \text{ m}^3/\text{óra}$ gázigényű tartalék gazdasági területek és $10 \text{ m}^3/\text{óra}$ igényű tartalék lakóterület van tervezve.

Az új utcán halad a DK 200 KPE 8 bar nagyközépnyomású gázhálózat, melynek biztonsági övezete a vezeték mindkét oldalán 7-7 méter, védőcsővel ellátva 5-5 méter.

A tartalék lakóterületnél a biztonsági övezet egy része az előkertet érinti, ezért építésügyi előírással kell meghatározni az előkert mélységét.

A terület ÉNy-i sarkában helyezkedik el a nagyközépnyomású 8 bar-os hálózat mentén a meglévő gázfogadóállomás, melynek területe és 9 m-es védőövezete a közparkban van, lakóövezetet nem érint, így szabályozást sem igényel.

A tervezett fejlesztések ellátásának biztosításához új középnyomású gázelosztóhálózat kiépítése szükséges terv szerint 580 fm hosszban DK 63 PE 80/G SDR 11 műszaki paraméterekkel.

Csatlakozási pont terv szerint a Bajcsy Zs. úti DK 63 KPE vezeték terven jelölt pontja.

2.9. Műszaki előírások

- Az építendő középnyomású földgáz elosztóhálózat 3 bar nyomású, nyomáspróbáját 4 bar névleges nyomásra kell tervezni és elvégezni.

- Közterületen legkisebb alkalmazható gerincvezeték keresztmetszete DK 63 PE 80/G SDR 11.
- Lakáscsatlakozók keresztmetszete a településen DK 32 PE 80/G SDR 11.
- A megvalósítás előtt, konkrét igénybejelentés alapján adja ki a gázelosztó a gázfelhasználási engedélyt, melyben előírtakat a tervezés és kivitelezés során be kell tartani.

2.10. Védőtávolságok

- Középnnyomású gázelosztóvezeték épülettől mért védőtávolsága a vezeték tengelyvonalától mérve mindkét irányban 4-4 méter, védőcsőben vezetve 3-3 méter.
- Nagyközépnnyomású gázvezeték védőtávolsága a vezeték tengelyvonalától mérve mindkét irányban 7-7 méter, védőcsőben vezetve 5-5 méter.

3. Távbeszélő hálózat

Tiszaszalkán az elmúlt évtizedben RRL hálózat került kiépítésre, melynek kiváltása egységes helyi hálózattal az elmúlt évben fejeződött be.

DRMASS tip. 320 db kapacitású állomás lett telepítve, mely a vásárosnaményi AXE RSS központhoz csatlakozik.

A Petőfi, Ady E., Balázs E., Arany János utcában légvezeték van, míg a Bajcsy Zs. Tanácsköztársaság, Béke, Bartók, József A., Váci M. utcákon az utcák mindkét oldalán kábel került lefektetésre.

A fejlesztések bekapcsolására piaci viszonyok között van lehetőség.

4. Energiagazdálkodás-környezetvédelem

- Az elektromos hálózat bővítések során a közvilágítást energiatakarékos égőkkel kell kialakítani.
- A lakások és gazdasági egységek fűtésére az építési engedély kiadásakor kis károsanyag kibocsátású gázüzemű fűtőberendezések alkalmazását kell előírni, melyet a gázszolgáltató a tervezésnél és kivitelezésnél ellenőrizzen.
- A térség környezetvédelmi szempontból nem szennyezett. Különösen nagy figyelmet érdemel a környezet tiszta levegőjének megőrzése és biztosítása. Ennek érdekében a meglévő parkok és erdősávok védelme, a tervben előírtak létesítése fontos feladat.
- A talaj és vizek védelme érdekében a megfelelő szennyvíz- és személtelhelyezés elsőrendű környezetvédelmi tényező, mellyel a fejlesztések során és rendszeresen is foglalkozni kell.
- A környezetvédelmi felvilágosítás és oktatás megszervezése már az alsó tagozatos oktatásban is – a civil szervezetek bevonásával – a polgármesteri hivatal egyik fontos feladata.

Nyíregyháza, 2001. július 12.

Lőrincz József

Műszaki leírás Tiszaszalka településrendezési tervéhez

1. Általános vízgazdálkodási jellemzés:

Tiszaszalka község a Beregi öblözet középső részén helyezkedik el.

A belvízrendszert délről és nyugatról a Tisza jobb parti árvízvédelmi töltése, keletről és északkeletről az államhatár határolja.

A vízgyűjtő terület nagysága: 378 km² területből 228 km²-esik a Csaronda, 150 km² a Szipa öblözetre.

A Csaronda öblözet vizei gravitációsan jutnak a Csaronda főcsatornán keresztül ukrán területre.

A Szipa öblözetből a Szipa főcsatorna torkolatánál lévő zsilipen és szivattyútelepen a gravitációs és szivattyús kivezetés egyaránt lehetséges. A terület jellege sík, holt-medrekkel szabdalt

A terület vízfolyásait folyók és csatornák alkotják. A térséget belvízcsatornák sűrűn behálózzák. A természetes vízfolyások és a lecsapoló csatornák kisvízes hozamai talajvíz táplálásból erednek.

A terepszint átlagos magassága 108 – 109 m, mely magyar területen DÉ irányú enyhe lejtést mutat, ukrán területen a terepszint esése nagyobb KNY – i irányú a Tisza folyó felé történő lejtéssel.

Földrajzi elhelyezkedését tekintve a vizsgált terület az ÉK – Alföld része, mely hazai részről kevésbé megkutatott (legalábbis mélyszerkezeti vonatkozásban) területek közé tartozik.

A 10 % gyakoriságú talajvízszint a Beregben 1,0 - 2,0 m mélyen helyezkedik el, ami a szántóföldi növények számára kedvező. Magas a talajvízszint a Csaronda patak közvetlen környékén illetve a Tisza töltéshez közelebbi területeken Mátyus és Lónya mellett. A talajvízállás 1983 - 84, 1992 - 95 között volt a mélyponton. A talajvízkutak a Beregben két vízszintet mérhetnek attól függően, hogy a fedőrétegben vannak vagy elérik a fedőréteg alatti kavicsos réteget. A talajvíz a fedőrétegben általában 1 - 2 m mélyen van s az évi ingadozása 1 m körüli. A fedőréteg alatt lévő kavicsréteg a víz utánpótlás zömét a hegyek felől a kavics rétegbe áramló vízből kapja, így időszakosan nyomás alá kerül.

A településrendezési terv készítése során, a vízügyi igazgatósággal egyeztetett előírásokat és szempontokat be kell tartani.

- Nyílt ártéren a mértékadó, vagy LNV közül a nagyobb vízszint betartása. Az árvízi előntés magassága külterületen 2001. márciusában 109,71 mBf. volt
- Állandóan, vagy időszakosan belvízzel előntött területek lehatárolása. A vízügyi szakvélemény alapján a helyszínrajzon feltüntetve.
- A belterületek vízrendezésének vizsgálata, a beépítésre vonatkozó előírások megadása.
(A belterület nagysága 128 ha a kiépítendő csapadécsatorna hálózat 11,9 km, kiépített 2,4 km 20%. Fejlesztési cél a település csapadékvíz hálózatának kiépítése.)
- A fenntartási feladatok ellátása és az árvédelmi töltés védelme érdekében a töltésen, valamint a töltés lábvonalatól, annak mindkét oldalától számított 10 – 10 m védősávon belül nem szabad olyan tevékenységet végezni, amely a talajszerkezetét, szilárdságát, összetételét megbontaná, illetve hátrányosan megváltoztatná, annak elszennyeződését eredményezné.
- A hullámtéri oldalon 60 m – en belül, a mentett oldalon 110 m – en belül anyagnyerő helyet nyitni csak előzetes talajmechanikai vizsgálat után lehet.
- Közösségi, vízisport és sporthorgászati létesítmények a hullámtéren csak helyi építési szabályzat, szabályozási terv alapján helyezhetők el.
- A hullámtéren csak a meder használatával, a folyó, vízfolyás fenntartásával közvetlenül összefüggő vízilétesítményt, továbbá kikötői, rév – és kompátkelőhelyi, vízirendészeti építményt szabad elhelyezni.

2. Vízbázis védelem:

123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről intézkedik. Az előzetes felmérések alapján a Tiszaszalka-Tiszavid vízmű a sérülékeny vízföldtani környezetű üzemelő vízbázisok közé tartozik. A vízbázis védőterületének „B” zónája a rendezési területre kiterjed.

3. Vízellátás

Tiszaszalka község vízellátása Tiszaszalka-Tiszavid közös vízműről történik. A vízműtelep – i részén épült.

A mélyfúrású kútból búvárszivattyúval kitermelt víz levegő bekeverése után vas-, mangántalanító gyorsszűrőkön keresztül alacsonytárolóba kerül, innen hálózati szivattyúk nyomják a hálózatba illetve a magastárolóba.

A vízmű kiépített kapacitása:

600 m³/d

Megvalósult létesítmények:

- 2 db mélyfúrású kút és kútakna
- 1 db kezelő épület és gépház
- 2 db ZE 2200. tip vas – mangántalanító gyorsszűrő
- 2 db 100 m³ – es alacsonytároló
- 1 db 12 m³ – es szennyvízgyűjtő medence
- 1 db SUPERSTAT (356 m³) tip. magastároló
- technológiai vezetékek, szerelvények.

Tiszaszalka ivóvízhálózat:

- 604 fm NA 150 műanyagcső
- 2.993 fm NA 100 műanyagcső

Fejlesztési cél a település teljes közműves vízellátása, a víztisztító kapacitás rekonstrukciója.

4. Szennyvízelhelyezés

Tiszaszalka, Tiszavid, Tiszaadony, Tiszakerecseny, Mátyus, Lónya községek csatornázása és szennyvízelhelyezése közös beruházás keretében van tervezve.

Településenként elválasztó rendszerű, gravitációs csatorna épül, szükséges közbenső átemelőkkel és nyomott szakaszok közbeiktatásával. A települések között nyomóvezetékek épülnek. A települési végátemelőkbe levegőztető elemek kerülnek beépítésre. A tervezett csatornák anyaga KG PVC cső. A gerinccsatornák NA 200-as méretben, a bekötő csatornák NA 160-as méretben készülnek. Lejtés 2-5%, de a terepeséstől függően ennél nagyobb érték is előfordulhat. Bekötőcsatornák gerinccsatornába kötése 45°-os elágazó idommal és 45°-os ívekkel történik. A bekötőcsatornákra telekhatáron kívül, a járda mellé elágazó idommal kialakított tisztítónyílás készül NA 160-as méretben.

A gerinccsatormán 100-110 m-ként, és iránytöréseknél Ø 100 cm-es beton tisztítóaknák, az aknák között pedig 30-35 m-ként NA 200-as tisztítónyílások épülnek. A szennyvíz nyomóvezetékek KM PVC, vagy KPE P-6 műanyagból készülnek. A magas pontokra légtelenítő aknák, a mélypontokra ürítő aknák kerülnek. A szennyvíz átemelők ROCLA csőből készülnek. Beépített üzemelő és tartalék szivattyúk FLYGT gyártmányúak, C vagy M típusúak.

Szennyvíztisztítás

Az érintett hat település közös szennyvízhálózatáról elvezetett szennyvíz tisztítása egy közös szennyvíztisztító telepen történik.

A nyomóvezetéken érkező szennyvíz kézi tisztítású rácsra, majd osztóaknába kerül.

A folyékony hulladék fogadása a szennyvízátemelőként kialakított fogadó aknában történik, majd meszezés után kerül a rácsaknára, ahol keyeredik a nyomóvezetéken beérkező szennyvízzel.

Egylépcsős tisztítás esetén az osztó műtárgyból bukókon keresztül négy irányba vezethető el a szennyvíz a ROCLA csövekből épülő levegőztető medencékbe, ahová a levegő bejuttatása mélylégbefúvással, SANITAIRE elemeken keresztül történik ARZENER légfúvók segítségével. A levegőztető medencéből a szennyvíz függőleges átfolyású ülepítő medencékbe kerül, ahol megtörténik a fázisszétválasztás. Az ülepítő medencék szintén ROCLA csövekből készülnek.

Havária esetén a szennyvíz az osztóaknából megkerülő vezetéken keresztül a fertőtlenítő medence elé jut.

A tisztított szennyvíz fertőtlenítő medencén átvezetve jut a tisztított szennyvíz átemelőbe, majd nyomóvezetéken át bevezetésre kerül a befogadóba.

Az utóülepítőekben kiülepített szennyvíziszap recirkulációs szivattyú segítségével a levegőztető medencék előtti osztókamrába kerül visszavezetésre.

A tisztítás során feleslegessé váló iszapot az iszapsűrítő-stabilizálóba vezetik. A sűrített iszap iszapszikkasztó ágyakra kerül, majd a szikkasztott iszapot a nyárfás védő sávban elterítik.

A technológia igazodik a szennyvíz mennyiségéhez és minőségéhez.

A **kezdeti alacsony terhelésű időszakban a várhatóan kedvezőtlen minőségű** szennyvíz miatt kétlépcsős tisztításra van lehetőség. Ekkor az első két blokk levegőztető, majd utóülepítő medencéjéből az előtisztított szennyvíz a második két blokk levegőztetőjébe kerül vissza.

Szennyvíztisztító telep helye: Tizsakerecseny és Tiszaadony között Tizsakerecsenytől délnyugati irányba a községektől kb. 500 m-re.

Tisztított szennyvíz befogadója: Tisza folyó 665,2 fkm szelvénye

Szennyvíztisztító telep kapacitása: 300 m³/d.

Elvezetendő szennyvíz mennyiség:

1. Tizsaszalka	62 m ³ /d
2. Tizsavid	30 m ³ /d
3. Tiszaadony	46 m ³ /d
4. Tizsakerecseny	66 m ³ /d
5. Mátyus	24 m ³ /d
6. Lónya	60 m ³ /d

Fejlesztési cél. a tervezett települések közös szennyvíz elhelyezésének megoldása az újjáépítési program keretén belül. Tizsaszalka község csatorna hálózatának kiépítése, a lakások és intézmények rákötése a szennyvíz hálózatra.

5. Csapadékvíz elvezetés

Tizsaszalka község belterületének nagysága 129 ha. A tervezett csapadék csatornahálózat 12,4 km. A kiépített hálózat 9,6 km 77%. Az építendő csatorna hossz 2,8 km. Az építendő hálózat kivitelezésére a fejlesztési források esetén lesz lehetőség.

A csapadékvíz elvezető rendszer befogadója a 39.sz. csatorna (VIZIG kezelésű), Lébitagi csatorna, Gulyás csatorna (társulati kezelésű). A bevezetési lehetőség gravitációs. A csapadékcatorna hálózat földmedrű, és burkolt rendszerű.

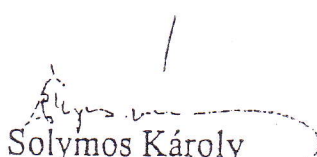

A nyílt csapadék csatornák állapotát, a vízátvezető képességet az átvezetők folyamatos karbantartásával biztosítani kell. A belterület vízelvezetését a megvalósítás előtt, a vízjogi létesítési engedélyezési eljárás során felül kell vizsgálni.

A csapadék mennyiségét az 1 éves gyakoriságú, 10 perces idejű, 133 l/s, ha intenzitású záporcsapadék és $\alpha = 0,9$ lefolyási tényező figyelembevételével lehet tervezni.

Fejlesztési cél a település csapadékcsatorna hálózatának kiépítése.

Nyíregyháza, 2001. március 30.

Solymos Károly
tervező

Vízügyi szakvélemény

Tiszaszalka község rendezési tervéhez

1. Vízügyi rendezés

1.1. Általános jellemzés

Tiszaszalka község a 21. sz. Beregi belvízrendszer középső-K-i részén, a Tisza folyó mellett helyezkedik el. A Beregi belvízrendszer az ország belvíztől leginkább veszélyeztetett négy belvízrendszere közé tartozik, mely meghatározó hatást jelent a település belvízveszélyeztetettségére is. A térségében a belvízelöntések nagysága a legbelvízezebb években eléri a terület 50-60 %-át.

A térség mértékadó talajvízszintjei általában magasak.

A jellemző talaj a felszínen és felszínközelben az egész Bereget jellemző agyagos, agyagos-vályog, mely vízgazdálkodási szempontból igen kedvezőtlen tulajdonságokkal bír: kevés a beszivárgás, nagy a lefolyási hányad. A felszín alatti rétegek változékonyak, a jó vízvezető képességű talajok is megtalálhatóak.

Tiszaszalka belterületének átlagos terepmagassága 108-109 mBf. közötti.

A község területe jellemzően sík, kis esésekkel.

1.2. Felszíni vizek

Belterületi belvizeinek főbefogadója a FETIVIZIG kezelésében levő Csaronda főcsatorna, melybe a Beregi VGT kezelésében levő 39. sz. csatormán keresztül jutnak a belvizek.

A belterületi vízrendezés a községben kisebb részben megoldott, az is nagy részben csak fenntartásigényes lapburkolt csatornákkal. A környező településekkel együtt -a még nem

kiépített területekre vonatkozóan- belterületi vízrendezés címzett támogatás elnyerésére elkészítették a megvalósíthatósági tanulmányt, mely tartalmazza a belterületi vízrendezés elvi vízjogi engedélyes tervét is. A 2000 évi pályázatbenyújtáskor támogatást nem nyertek.

A külterületen az önkormányzati és társulati kezelésű csatornák fenntartási állapota nem változott, fenntartási-iszapolási munka nem volt.

1.3. Felszín alatti vizek

A településen állandó talajvízszint észlelő kút nincs.

Az 1999 évi rendkívüli belvízvédekezéskor négy ásott kutat jelöltünk ki és mértük a talajvízszinteket, melyek alapján az akkor mért maximális talajvízszintek az alábbiak voltak:

Ssz.	Ásott kút helye	Terepszint a kútnál (mBf.)	Max. talajvízszint 1999-ben (mBf.)	Max. talajvízszint terep alatti mélysége 1999- ben (m)	Talajvízszintek az árvízi elöntés levonulása után 04. 04-én (mBf.)
1.	Váci M. út 33	108,98	106,24	2,74	104,21
2.	Bajcsy-Zs. út 13	107,73	105,08	2,65	103,56
3.	Bartók út 1.	107,88	106,57	1,21	104,90
4.	Petőfi út 30.	107,98	105,80	2,18	103,98

A kutak az utcafrontok és az építmények közelében vannak. A kertek mélyebben helyezkednek el, itt a talajvízszintek terep alatti mélysége is kisebb a táblázatban megadottakhoz képest.

A 2001 évi árvíz a települést nem öntötte el, a fő levonulási irány csak a külterületet érintette, a kiépített lokalizációs vonal terhelést gyakorlatilag nem kapott.

1.4. Összefoglaló értékelés

Az előzőekből és a táblázat adataiból levonható következtetések:

- A térségben a maximális talajvízszintek megállapításánál a tartós belvizek (így az 1967; 1980; 1999 évi) a mértékadók.
- A mértékadó talajvízszintek a község teljes területén a terepszinthez képest 1,0 m-nél mélyebben helyezkednek el.

A beépítéseket a fenti talajvízszintek figyelembevételével kell megtervezni és elvégezni.

A községben szükséges a belterületen a csapadékvíz elvezetés teljes mértékű kiépítése, melynek során javasoljuk a kertek víztelenítését is megoldani. A kedvezőtlen talajviszonyok miatt a felszíni elöntések (ha ideiglenesen is) gyorsan kialakulnak. Minél több felszíni vizet vezetünk el, annál kevesebb csapadék jut be a talajba, megemelve a talajvízszintet.

2. Árvízvédelem

A Bereget árvízi elöntés érte az 1947. december 31-i Tivadari gátszakadáskor és a mostani 2001. március 06-i Tarpai-Tivadari gátszakadáskor. A község belterülete nem került víz alá, azonban a külterület jelentős része igen

Az árvízi elöntés magassága a külterületen 2001. márciusában 109,71 mBf. volt.

Az ukrán oldalon a Borzsa jobbparti töltésének és a Tisza jobbparti töltésének az országhatár feletti Vári-Badaló közötti részének kiépítettsége nem megfelelő, ott is bekövetkezhet gátszakadás.

Tekintettel arra, hogy egy ukrán területen esetlegesen bekövetkező gátszakadás esetén nem tudjuk a határon átfolyó vizeket szabályozni, s a magyar oldalon még a most folyamatban lévő töltésfejlesztések után is, -különösen egy eddiginél is kedvezőtlenebb hidrológiai terhelés esetén- a töltésszakadás bekövetkezése nem zárható ki, mindenképpen meg kell vizsgálni a Beregi öblözetben a települések bevédelmének (lokalizálás, körtöltésezés stb.) lehetőségét.

Egy átfogó vizsgálat keretében meg kell vizsgálni a vésztározás lehetőségét is, azt, hogy milyen területeken mennyi vizet kell, illetve lehet tározni, s ennek függvényében milyen magas lokalizációs töltésekkel kell a településeket körbevenni. Ezeket a vizsgálatokat átfogó tanulmányok keretében kell elvégezni, melyre vonatkozóan felsőbb szerveink felé javaslatot adtunk.

A Beregi belvízrendszerben a Felső-Tisza árvízvédelmi rendszer fejlesztése keretében a Tisza jobbparti töltés kiépítése a Vásárosnamény feletti szakaszon 2002-2003-ra, a Lónya-Vásárosnamény közötti szakaszon 2005-re várható, de ez nagy mértékben a majdan rendelkezésünkre álló pénzeszközöktől is függ. A fejlesztés gyorsítása mindenképpen indokolt.

3. Ívóvízellátás

Tiszaszalkán, Tiszaviden és Tiszaadonyban közös vízműtelep üzemel. A víztisztítási technológia kapacitása $600 \text{ m}^3/\text{d}$ (2 db mélyfúrású kútból).

A kutakból kitermelt nyersvízben vas, mangán és metángáz található határérték felett.

A tisztítás során a határérték feletti vas -és mangántartalom eltávolítása történik hagyományos töltetű ZE 2200 típusú gyorsszűrővel.

A szolgáltatott ivóvízben minőségi kifogások a vas -és mangántartalommal szemben merültek fel.

A vízműtelep 1978-ban létesült. A települési elosztóhálózatok Tiszaszalka és Tiszavid esetében 1978-ban, míg Tiszaadonyban 1982-ben létesültek. A hálózatok jellemzően NA 80, 100, 150 -es méretű azbesztcementből csővezetékéből készültek, de Tiszaviden NA 100, 150 -es méretben KM PVC csőből került megépítésre.

A vízműtelep technológiája elavult, felújítása, korszerűsítése szükséges!

4. Szennyvízelhelyezés

A csatornával nem rendelkező települések –így Tiszaszalka is- kivétel nélkül megkérték a megvalósításához szükséges vízjogi létesítési engedélyeket, különböző állami pénzalapokhoz pályázatokat nyújtottak be a megvalósítás realizálása érdekében.

Ezen beruházások megvalósítása – a következőkben részletezett indokok miatt – szükséges.

Tiszaszalka, Tiszavid, Tiszaadony, Tiszakerecseny, Mátyus, Lónya községekben közös rendszer épül ki az alábbiak szerint:

Műszaki megoldás: Településenként elválasztó rendszerű, gravitációs csatorna épül a szükséges közbenső átemelőkkel és nyomott szakaszok közbeiktatásával. A településeken összegyűjtött szennyvizek külterületi nyomóvezetéken a Tiszakerecseny és Tiszaadony

települések között létesítendő 300 m³/d kapacitású, biológiai szennyvíztisztító telepen kerülnek kezelésre.

Vízjogi létesítési engedély száma: 942-37/1999.

Vízbázisvédelmi besorolás: Tiszaszalka-6, Tiszavid-7, Tiszaadony-7, Tiszakerecseny-8, Mátyus-1, Lónya-7.

Céltámogatási pályázata: be lett nyújtva,

Céltámogatás iránti pályázat igénykielégítésének besorolása: Tiszaszalka - I/d, Tiszavid - I/e, Tiszaadony - III, Tiszakerecseny - III, Mátyus - I/a, Lónya - I/e.

Ígérvény más állami forrásoktól: KAC (2001)

Véleményezés: magas talajvízállású, belvízzel veszélyeztetett települések; a szakszerűtlen kialakítású szennyvíztároló medencékből kiszivárgó vizek tovább növelik a talajvízszintet, és szennyezik azt.

Ezen beruházás megvalósítása is indokolt.

Nyíregyháza, 2001. 07. 19